

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi maaseutuelinkeinojen tukitehtäviä hoidettaessa noudatettavasta menettelystä

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki maaseutuelinkeinojen tukitehtäviä hoidettaessa noudatettavasta menettelystä. Laki korvaisi voimassa olevan maataloustuen jako- ja valvontatehtävien hoitamisesta annetun lain. Lain soveltamisalaa ehdotetaan laajennettavaksi nykyiseen verrattuna siten, että lakiehdotuksen mukaista menettelyä noudatettaisiin myönnettäessä ja maksettaessa kaikkia maa- ja metsätalousministeriön, maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskuksen, maaseutuelinkeinopiirien ja kuntien maaseutuelinkeinoviran-

omaisten toimesta tukia, jollei muualla laissa tai sen nojalla toisin säädetä. Lakia sovellettaisiin myös rakentamiseen sekä muihin investointeihin myönnettävään tukeen edellyttäen, että muualla laissa tai asetuksessa näin säädetään. Lakiehdotuksessa on lisäksi otettu huomioon maatilahallinnossa tapahtuvat organisaatiouudistukset.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan samanaikaisesti maatilahallinnon organisaatiouudistuksen kanssa vuoden 1993 alusta.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja ehdotetut muutokset

Maataloustuen jako- ja valvontatehtävistä annettu laki (88/71) säädettiin samassa yhteydessä kuin maataloushallintoa 1970-luvun alussa organisoitiin uudelleen muun muassa yhdistämällä maataloushallinto ja asutushallinto maatalouspiireihin. Tällöin maatalouden tukemiseen ja muuhun maatalouspolitiikan toteuttamiseen kuuluvat tehtävät siirrettiin pääasiassa lääninhallituksilta maataloushallinnon organisaation hoidettaviksi.

Maatilahallituksen, maataloustoimistojen (nykyisten maaseutupiirien) ja maatalouslautakuntien hoidettaviksi on säädetty ne tehtävät, jotka lain 1 §:n mukaan koskevat sellaisen hinnanalennuksen, avustuksen, korvauksen tai muun tuen myöntämistä valtion varoista, jolla vaikutetaan maataloustuotteiden ja -tarvikkeiden hintoihin, maataloustuotannon määrään tai suuntaukseen taikka joka jaetaan välittömänä tukena suoraan viljelijälle tai karjanhaltijalle

tai joka myönnetään viljelijälle satovahinkojen johdosta taikka jolla alennetaan elintarvikkeiden hintoja ja myönnetään vastaava etu niiden tuottajalle. Ahvenanmaalla mainitut tehtävät on hoitanut lääninhallitus, kunnanhallitukset tai kunnalliset lautakunnat.

Maataloustuen jako- ja valvontatehtävien hoitamisesta annettua lakia noudatetaan sovellettaessa maataloustulolain (736/89) nojalla annettuja, pääasiassa vuotuisia valtioneuvoston päätöksiä pinta-alalisästä, peltoalan perusteella maksettavasta tuesta, teollisuusperunan, rehuviljan ja sokerijuurikkaan tuotantopalkkiosta, maidon tuotantotuesta ja kuljetusavustuksesta, teollisuuden alennusvoin hinnanalennuskorvauksesta, lihan tuotantotuesta ja kuljetusavustuksista, kananmunien lisähinnasta ja rahtituesta, kananmunien käytöstä turkiseläinten rehuksi, villan tuotantopalkkiosta, kotieläinten lukumäärän perusteella annettavista avustuksista sekä jalostuseläinten vientitukeen varatun määrärahan käyttämisestä.

Maataloustuen jako- ja valvontatehtävistä

annettua lakia noudatetaan myös sovellettaessa kotimaisesta tärkkelystuotannosta ja kotimaisesta öljykasvituotannosta annettuja lakeja (1334/87 ja 1338/87) sekä sokerilakia (1327/87). Niin ikään satovahinkojen korvaamisesta annetun lain (530/75), poikkeuksellisten tulvien aiheuttamien vahinkojen korvaamisesta annetun lain (284/83) sekä hirvieläinvahinkojen korvaamisesta ja petoeläinvahinkojen korvaamisesta annettujen valtioneuvoston päätösten (319/82 ja 259/86) osalta sovelletaan mainittua lakia.

Myös maataloustuotannon tasapainottamisesta annetussa laissa (1261/89) on viittaussäännökset maataloustuen jako- ja valvontatehtävistä annettuun lakiin tasapainottamispalkkion takaisinperinnän ja koron (26 §) sekä muutoksenhaun (28 §) osalta. Tämän lain nojalla on vuosittain annettu valtioneuvoston päätöksiä emolehmäsopimuksista, pellon metsityspalkkioista, maataloustuotannon vähentämissopimuksista, pellon kesannoimissopimuksista ja -palkkioista, pellon maataloustuotannosta poistamisesta, herneen ja viherheinän tuotantosopimuksista, kananmunantuotannon vähentämssopimuksista ja luonnonmukaista maataloustuotantoa koskevista sopimuksista.

Tuet, avustukset, korvaukset ja palkkiot myöntää ja maksaa pääsääntöisesti maatalouslautakunta. Maatalouslautakunta suorittaa tuen maatilahallituksen määräämältä postisiirtotililtä saajalle tai saajan määräämälle posti-siirto- tai pankkitilille. Tuki voidaan maksaa tilisiirtokortilla tai tililtäotokortilla. Maksatusaineisto voidaan toimittaa Postipankille myös konekielisenä. Konekielisenä maksatusaineiston toimittaa noin 250 kuntaa.

Maaseutupiiri myöntää ja maksaa palkkion lähinnä, kun kysymys on maataloustuotannon tasapainottamisesta annetun lain mukaisista sopimuksista. Kun tukea jaetaan meijeri-, lihanjalostus- tai muulle teollisuudelle taikka niiden välityksellä, tuen maksaa maatilahallitus. Tällaisia tukia ovat muun muassa öljykasvien siemenistä, peruna- ja viljatärkkelyksestä sekä sokerijuurikkaista maksettavat tuet samoin kuin esimerkiksi teollisuusperunan, rehuviljan ja sokerijuurikkaan tuotantopalkkiota, maidon tuotantopalkkiota ja kuljetusavustusta, teollisuuden alennusvoin hinnanalennuskorvauksista sekä lihan tuotantotukea ja kuljetusavustuksia koskevat tuet. Lähinnä pakkaamojen kautta maksetaan kananmunien lisähintaa.

Myös kalastuselinkeinoja sekä kalastuselin-

keinoon liittyvää kalastusalan ja -välineiden vakuuttamista tuetaan valtion varoin. Kalastustulolain (621/75) nojalla maksetaan ammatikalastajille hintatukea asetuksella tarkemmin määrättävistä kalalajeista. Lisäksi kalastustulolain nojalla voidaan maksaa kalan kuljetusavustusta sen mukaan kuin maa- ja metsätalousministeriö määrää. Hintatuen ja kuljetusavustuksen takaisinperimisen perusteista säädetään lain 7 §:ssä.

Ammattikalastajille on eräinä vuosina myönnetty valtion talousarviossa osoitetuista määrärahoista korvausta lohen kalastuskiellon aiheuttamista tulojen menetyksistä siten kuin valtioneuvoston päätöksellä on tarkemmin määrätty. Valtioneuvoston päätöksessä on puolestaan määrätty soveltuvin osin noudatettavaksi valtionavustuksia koskeviksi yleismääräyksiksi annettua valtioneuvoston päätöstä (490/65).

Maatilahallitus keskusvirastona lakkauteen 1 päivänä tammikuuta 1993 ja sen hoitamattavat siirretään pääasiassa maa- ja metsätalousministeriöön, samassa yhteydessä perustettavaan maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskukseen ja kasvintuotannon tarkastuskeskukseen sekä eläinlääkintä- ja elintarvikelaitokseen. Organisaatiouudistuksessa maatilahallituksen maksuliikenne, myös maataloustukea koskevat teknisuonteiset maksatukset, on ehdotettu siirrettäviksi maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskuksen hoidettaviksi. Samalla kalastuspiirit on tarkoitus yhdistää maaseutupiireihin, joille myös niiden tehtävät siirtyisivät. Yhdistetty piirihallinto olisi nimeltään maaseutuelinkeinopiiri. Organisaatiomuutoksesta johtuen lakiehdotuksessa on otettu huomioon uusi organisaatio.

Maaseutuelinkeinojen hallinnosta kunnissa annettu laki (1558/91) tuli voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1992. Sen mukaan kunnan on huolehdittava alueellaan maaseutuelinkeinolain (1295/90) sekä muiden maaseutuelinkeinoja koskevien lakien, asetusten ja päätösten täytäntöönpanosta. Laki antaa kunnille mahdollisuuden järjestää maaseutuelinkeinoja koskeva hallintonsa entistä vapaammin. Mainitun lain mukaisten tehtävien hoitamista varten kunnassa on monijäseninen toimielin siten kuin kunnanvaltuusto asiasta päättää, jollei tehtäviä ole annettu yhden tai useamman viranhaltijan tai luottamushenkilön suoritettavaksi. Koska kunnat ovat jo aikaisemminkin voineet vapaakuntakokeilusta annetun lain (718/88) nojalla perustaa erinimisiä ja organisatorisesti erilaisia

toimielimiä hoitamaan maatilatalouteen liittyviä tehtäviä, ehdotetaan laissa maatalouslautakunnan sijasta käytettäväksi yleisnimitystä kunnan maaseutuelinkeinoviranomainen.

Maatilahallituksen, maaseutupiirien ja maatalouslautakuntien tehtävänä on ollut lisäksi maataloustukeen liittyvät valvonta- ja muut tehtävät. Kalastuspuolella valvontaviranomaisina toimivat muun muassa kalastuspiirit. Kalatalousjärjestöjä voidaan käyttää apuna kalastustulolaissa tarkoitettujen tehtävien hoitamisessa.

Valtiontalouden tarkastusvirasto on kiinnittänyt huomiota nykyisen maataloustuen jako- ja valvontatehtävien hoitamisesta annetun lain puutteellisiin valtuussäännöksiin valvontaa koskevilta osin. Tämän vuoksi lakiehdotukseen on otettu valvontaa koskeva säännös. Hakijan oikeusturvan parantamiseksi on lakiehdotuksessa myös salassapitovelvollisuutta koskeva säännös.

2. Asian valmistelu

Lakiehdotus on valmisteltu työryhmässä, jossa on ollut edustettuna maa- ja metsätalousministeriö, maatilahallitus, maaseutupiirit ja maatalouslautakunnat. Työryhmä on lisäksi kuullut Osuuspankkien Keskuspankki Oy:n edustajaa. Ahvenanmaan maakuntahallitukselta ei ole pyydetty lausuntoa esityksestä.

3. Esityksen vaikutukset

Esityksellä ei ole olennaisia taloudellisia vaikutuksia. Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset ovat sidoksissa maatala- ja kalataloushallinnossa toteutettavaan organisaatiomuutokseen.

4. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja

Maatilahallinnossa on vireillä laaja organisaatiouudistus, jonka on tarkoitus tulla voimaan vuoden 1993 alusta. Eduskunnalle on annettu hallituksen esitys maaseutuelinkeinohallintoa koskevaksi lainsäädännöksi. Uudistuksen yhteydessä maatilahallitus on tarkoitus lakkauttaa ja siirtää sen tehtävät pääosin maa- ja metsätalousministeriölle sekä perustettaville uusille viranomaisille. Maatilahallitukselle kuuluvia tehtäviä hoitaisivat maa- ja metsätalousministeriön lisäksi maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus, kasvintuotannon tarkastuskeskus sekä eläinlääkintä- ja elintarvikelaitos. Maatilahallitukselle kuuluvia valitusasioita käsittelee maa- ja metsätalousministeriön yhteydessä toimiva maaseutuelinkeinon valituslautakunta. Organisaatiouudistuksen toteutuminen suunnitellun aikataulun mukaisesti on ehdotettavassa laissa otettu huomioon.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotuksen perustelut

1 §. *Soveltamisala.* Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi lain soveltamisalasta. Nykyiseen lakiin verrattuna soveltamisala laajenisi kosemaan kaikkia maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalta myönnettäviä ja maksettavia avustuksia, korvauksia, palkkioita ja muita tukia, jollei muualla laissa tai sen nojalla toisin säädetä.

Säännös rajaisi lain ulkopuolelle lähinnä metsänparannuslainsäädännön mukaiset tuet. Lakia sovellettaisiin rakentamiseen sekä muihin investointeihin myönnettävään tukeen, jos laissa tai sen nojalla tuen myöntämisestä näin

säädetään. Lain ulkopuolelle jäisivät siten esimerkiksi tuet, jotka myönnetään maaseutuelinkeinolain nojalla.

2 §. *Viranomaiset.* Pykälässä mainitaan ne viranomaiset, jotka hoitavat maaseutuelinkeinon tukemiseen ja valvontaan liittyvät tehtävät.

Pykälän 1 momentissa on otettu huomioon maatilahallinnossa 1 päivänä tammikuuta 1993 tapahtuva organisaatiouudistus. Tällöin maatilahallituksen tehtävät siirtyvät pääsääntöisesti maa- ja metsätalousministeriön sekä maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskuksen ja muiden perustettavien uusien viranomaisten hoidettaviksi.

Pykälän 2 momentissa on määritelty kunnan maaseutuelinkeinoviranomainen viittaamalla 1 päivänä heinäkuuta 1992 voimaan tulleen maaseutuelinkeinojen hallinnosta kunnissa annetun lain 3 §:ään.

Pykälän 3 momentti vastaa nykyisen lain 1 §:n 1 momenttia kuitenkin siten, että siinä on otettu huomioon vuoden 1993 alusta voimaan tuleva Ahvenanmaan itsehallintolaki (1144/91).

3 §. *Päätös.* Pykälän 1 momenttia on nykyiseen 2 §:n ensimmäiseen virkkeeseen nähden muutettu siten, että hakijalle lähetetty kirje tuen myöntämisestä hakemuksen mukaisesti katsottaisiin tuen myöntäneen viranomaisen päätöksenä. Tarkoituksena on siirtää maksutositelomakkeilla tapahtuvasta päätöksen tiedoksiannosta virkakirjeellä tapahtuvaan tiedoksiantoon. Maksutositelomakkeita voitaisiin kuitenkin 15 §:n mukaan käyttää vuoden 1994 loppuun asti.

Nykyisen lain mukaan vain kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisella on mahdollisuus toimittaa hakemuksesta poikkeava tai hylkäävä päätöksensä hakijalle tiedoksi kirjatussa kirjeessä. Tämä mahdollisuus ehdotetaan pykälän 2 ja 3 momentissa annettavaksi myös maaseutuelinkeinopiireille. Menettelystä syntyisi maaseutuelinkeinopiireille kustannussäästöjä.

4 ja 5 §. *Tiedot veroviranomaisilta. Tiedoksisäänti.* Pykälät vastaavat pääosin nykyistä 5 ja 6 §:ää.

6 §. *Oikaisu.* Pykälän 1 momentissa säädetään päätöksen oikaisusta nykyisen lain 3 §:n 3 momenttia vastaavalla tavalla.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan, että 1 momentin mukaan lisää maksettavaa tukea voidaan korottaa määrällä, joka vastaa yhdeksän prosentin vuotuista korkoa laskettuna siitä päivästä, jona päätös tuen maksamisesta tai hakemuksen hylkäämisestä on tehty siihen päivään asti, jona oikaisupäätös annetaan. Edellytyksenä koron maksamiselle on, että tuen saamatta jääminen ei ole aiheutunut esimerkiksi hakemuksen puutteellisuudesta. Vastaavanlaista yhdeksän prosentin korkoa voidaan maksaa myös veronkantoasetuksen (903/78) 11 §:n mukaan veronpalautuksille.

Korotuksen maksaminen olisi harkinnanvaraista. Tarkoituksena ei ole, että korotusta maksettaisiin tilanteissa, joissa hakija kuitenkin nopean oikaisun johdosta saa tuen samanaikaisesti muiden tuen saajien kanssa.

Pykälän 3 momentissa ehdotetaan, että ko-

rotusta voitaisiin maksaa myös muutoksenhaun johdosta annettavaan päätökseen.

7 §. *Takaisinperintä.* Pykälän 1 momentti vastaa nykyisen lain 3 §:n 1 momentin ensimmäistä virkettä.

Pykälän 2 momentti vastaa nykyisen lain 3 §:n 2 momenttia siten muutettuna, että takaisinperintä voidaan toimittaa myös 2 §:ssä tarkoitetun muun viranomaisen saman lain mukaisesti myöntämästä tuesta.

Pykälän 3 momentin mukaan perittäessä takaisin tuen saajalta perusteettomasti tai liikaa maksettu määrä, voidaan takaisin perittävälle määrälle periä yhdeksän prosentin vuotuista korkoa takaisinperimispäätöksen päivämäärästä tai, milloin hakija on menetellyt vilpillisesti, tuen maksamispäivästä. Perusteltua on saattaa takaisinperintä samanarvoiseksi oikaisun kanssa siten, että kummassakin tapauksessa joko lisää maksettavalle tai takaisinperittävälle määrälle voidaan määrätä samansuuruinen korko.

Jos hakija on tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta menetellyt vilpillisesti tukea hakiessaan, voidaan takaisinperittävää määrää pykälän 4 momentin mukaan korottaa enintään 20 prosentilla tai, mikäli kysymys on erittäin törkeästä menettelystä, enintään kaksinkertaiseksi. Eräissä markkinoimis-, vientikustannus- ja kiintiömaksuissa on omaksuttu osittain vastaavanlainen maksun korotusmahdollisuus.

8 §. *Valvonta.* Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi viranomaisten valvontaoikeudesta. Vastaavaa säännöstä ei ole nykyisessä laissa.

Viranomaisilla olisi 1 momentin mukaan oikeus tarkastaa hakijan kirjanpito, tuotantolaitokset, kotieläinrakennukset, jalostuslaitokset, varastot, viljelmät ja muut tuen myöntämisen ja maksamisen edellytyksenä olevat olosuhteet. Tuen hakijan ja saajan tulisi 2 momentin mukaan antaa viranomaisille ne tiedot, jotka ovat tarpeen valvonnessa.

Pykälän 3 momentin mukaan tiedonantovelvollisuus olisi lisäksi jokaisella, jolla on hallussaan valvonnan kannalta tarpeellisia asiakirjoja.

Pykälän 4 momentin mukaan valvonnessa voitaisiin käyttää apuna kasvintuotannon tarkastuskeskusta ja muita maa- ja metsätalousministeriön alaisia laitoksia sekä kalatalouden osalta myös kalastustulolain 6 §:ssä tarkoitettuja kalastusjärjestöjä siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään.

9 §. *Salassapitovelvollisuus.* Hakijan oikeus-

turvan parantamiseksi ehdotetaan pykälässä säädettäväksi salassapitovelvollisuudesta. Säännöstä ei ole nykyisessä laissa. Useissa maataloutta koskevilla laeissa on tällä hetkellä vastaavanlainen säännös.

10 §. *Muutoksenhaku.* Pykälää on selvennetty verrattuna nykyiseen muutoksenhakua koskevaan 8 §:ään. Nykyisestä lain 8 §:n 2 momentista on aiheutunut ongelmia sen osalta, mihin valituskirjelmän on voinut toimittaa. Pykälän 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että valituskirjelmä voidaan toimittaa myös sille viranomaiselle, jonka päätökseen muutosta haetaan.

Organisaatiouudistuksen myötä maa- ja metsätalousministeriö tai maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus voi ensi asteena joutua tekemään esimerkiksi tässä laissa tarkoitettujen tukien takaisinperimispäätöksiä. Tarkoituksena on, että näistä päätöksistä muutosta haetaan valittamalla edelleen korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Pykälän 3 momentin mukaan valituslautakunnan, Ahvenanmaan lääninhallituksen ja lääninoikeuden takaisinperimispäätöksiin olisi mahdollista hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Uutta nykyiseen verrattuna olisi lisäksi mahdollisuus saattaa mainittujen viranomaisten päätökset korkeimman hallinto-oikeuden tutkittavaksi edellytyksin, että viimeksi mainittu antaa valitusluvan. Valitusluvan saantia koskevat edellytykset vastaavat verolainsäädännössä omaksuttuja kriteerejä. Säännöksellä pyritään vahvistamaan tuen hakijan oikeusturvaa.

11 §. *Kunnalle suoritettava korvaus.* Pykälän 1 momentti vastaa pääosin nykyistä 7 §:ää.

Pykälän 2 momentin mukaan kunnalle voidaan suorittaa korvausta päätösten lähettämisestä aiheutuviin kustannuksiin. Korvausta maksettaisiin tukeen myönnettyistä varoista. Korvauksen myöntämisestä päättäisi maa- ja metsätalousministeriö.

12 §. *Leimaverovapaus.* Leimaverovapautta koskeva pykälä vastaa nykyistä 4 §:ää siltä osin muutettuna, ettei pykälässä enää erikseen mainita lähetyksmaksua. Lähetyksmaksun perimistä koskeva asiakirjain lähettämisestä annetun asetuksen 8 § on valtion maksuperustelain (150/92) voimaantuloon liittyen kumottu. Viranomaiset voivat valtion maksuperustelain mukaisesti päättää asiakirjoista perittävistä maksuista. Tarkoituksena on, ettei tällaisia maksuja kuitenkaan perittäisi.

13 §. *Tarkemmat määräykset.* Tuen jakoperusteista, myöntämisestä ja menettelytavoista voi tarkempia määräyksiä antaa valtioneuvosto, yksityiskohtaisista jakoperusteista myös maa- ja metsätalousministeriö. Maksatusten osalta määräyksiä voisi antaa maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus. Säännös vastaa pääosin maataloustulolain 8 §:ää.

14 §. *Voimaantulo.* Pykälässä säännellään lain voimaantulosta, joka on sidoksissa maatalahallinnon organisaatiouudistukseen. Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1993.

15 §. *Siirtymissäännös.* Maataloustuen jako- ja valvontatehtävien hoitamisesta annetun lain mukaista tiedoksiantomenettelyä voitaisiin soveltaa vuoden 1994 loppuun. Kumottavaksi ehdotettua lakia sovellettaisiin niihin asioihin, jotka ovat vireillä tämän lain tullessa voimaan. Jos muussa lainsäädännössä viitataan maataloustuen jako- ja valvontatehtävien hoitamisesta annettuun lakiin, katsotaan viittauksen koskevan tätä lakia. Lisäksi pykälässä ehdotetaan säädettäväksi niistä viranomaisista, joiden tulee suorittaa tehtävät, jotka ennen tämän lain voimaantuloa muussa lainsäädännössä määrätään maatilahallituksen, maaseutupiirien tai kalastuspiirien tehtäväksi.

2. Tarkemmat säännökset ja määräykset

Ehdotettavan lain mukaan asetuksen tasolla on tarkoitus tarvittaessa säätää kasvintuotannon tarkastuskeskuksen, eläinlääkintä- ja elintarvikelaitoksen, muiden maa- ja metsätalousministeriön alaisten laitosten sekä kalastustulolain 6 §:ssä tarkoitettujen kalastusjärjestöjen velvollisuudesta avustaa kyseisen lain mukaisessa valvonnassa.

Alemmanasteisten määräysten antaminen ehdotetaan säädettäväksi valtioneuvoston, maa- ja metsätalousministeriön ja sen tietopalvelukeskuksen tehtäväksi. Tarkemmat määräykset valtion tuen jakoperusteista, myöntämisestä ja menettelytavoista antaisi valtioneuvosto. Maa- ja metsätalousministeriö antaisi määräyksiä yksityiskohtaisista valtion tuen jakoperusteista. Tarkemmat määräykset tuen maksatuksesta antaisi kuitenkin maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus.

3. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivästä tammikuuta 1993. Lailla maaseutuelinkeinojen tukitehtäviä hoidettaessa noudatettavasta menettelystä ehdotetaan kumottavaksi maata-

loustuen jako- ja valvontatehtävistä annettu laki (88/71).

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

maaseutuelinkeinojen tukitehtäviä hoidettaessa noudatettavasta menettelystä

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan 2 §:ssä tarkoitettujen viranomaisten valtion varoista myöntämiin ja maksamiin avustuksiin, korvauksiin, palkkioihin ja muihin tukiin, jollei lailla tai sen nojalla asetuksella erikseen toisin säädetä. Tätä lakia sovelletaan kuitenkin rakentamiseen ja muuhun investointiin myönnettävään tukeen vain, jos muualla laissa tai sen nojalla niin säädetään.

2 §

Viranomaiset

Maa- ja metsätalousministeriö, maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus, maaseutuelinkeinopiirit ja kuntien maaseutuelinkeinoveriranomaiset hoitavat tässä laissa säädetty tehtävät sekä niihin liittyvät valvonta- ja muut tehtävät.

Kunnan maaseutuelinkeinoveranomaisella tarkoitetaan maaseutuelinkeinojen hallinnosta kunnissa annetun lain (1558/91) 3 §:ssä tarkoitettua toimielintä, viranhaltijaa ja luottamushenkilöä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuja tehtäviä, jotka Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/91) 27 §:n 15 kohdan mukaan kuuluvat valtakunnan lainsäädäntövaltaan, hoitavat Ahvenan-

maalla lääninhallitus ja kunnanhallitukset tai kuntien maaseutuelinkeinoveranomaiset.

3 §

Päätös

Milloin 1 §:ssä tarkoitettua tukea on myönnetty hakemuksen mukaisesti, hakijalle lähetetty kirje tuen myöntämisestä katsotaan tuen myöntäneen viranomaisen päätökseksi.

Jos kunnan maaseutuelinkeinoveranomainen tai maaseutuelinkeinopiiri on myöntänyt tukea hakemuksesta poiketen tai jos se on hylännyt hakemuksen, hakijalle annetaan päätökseksi ote pöytäkirjasta tai erillinen päätös.

Edellä 2 momentissa tarkoitettu päätös saadaan toimittaa hakijalle tiedoksi kirjatussa kirjeessä.

4 §

Tiedot veroveranomaisilta

Milloin tuen saaminen riippuu hakijan ja hänen puolisonsa taikka kuolinpesän tai yhtymän osakkaiden tuloista, varallisuudesta, tilan tai karjan suuruudesta taikka muusta tuen määräytymisen perusteena olevasta seikasta, veroveranomaisen tulee maksutta antaa verotusasiakirjoista tarpeelliset tiedot tässä laissa tarkoitetuille veranomaisille.

5 §

Tiedoksisaanti

Kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisen päätöksen tiedoksi saamisesta on voimassa, mitä asiakirjain lähettämisestä annetun lain 4 §:ssä säädetään.

6 §

Oikaisu

Jos hakija on saanut tukea vähemmän kuin hänen olisi pitänyt saada tai jos hänen hakemuksensa on perusteettomasti kokonaan hylätty, asian ratkaissut viranomainen voi, jos taroitukseen on varoja käytettävissä, ilman eri hakemusta oikaista virheellisen päätöksensä.

Jos hakijalle maksetaan lisää tukea 1 momentissa tarkoitetun oikaisupäätöksen nojalla ja jos tämä ei johdu hakijasta riippuvasta syystä, lisää maksettavalle määrälle voidaan maksaa 9 prosentin vuotuista korkoa laskettuna siitä päivästä, jona päätös tuen maksamisesta tai hakemuksen hylkäämisestä oli tehty, siihen päivään asti, jona 1 momentissa tarkoitettu oikaisupäätös annetaan.

Mitä 2 momentissa säädetään, voidaan soveltaa myös muutoksenhaun johdosta annettuun päätökseen, jonka nojalla hakijalle maksetaan lisää tukea.

7 §

Takaisinperintä

Jos hakija on saanut tässä laissa tarkoitettua tukea perusteettomasti tai enemmän kuin hänelle olisi voitu myöntää, voi tuen myöntänyt viranomainen, aikaisemman päätöksen lainvoimaisuuden estämättä, päättää perusteettomasti tai liikaa myönnetyn määrän takaisin perimisestä.

Periminen saadaan toimittaa siinä järjestyksessä kuin verojen ulosotosta säädetään. Takaisin periminen voidaan toimittaa myös siten, että asianomaiselle saman tai muun 2 §:ssä tarkoitetun viranomaisen tämän lain mukaan myöhemmin suoritettavaa tukea vähennetään takaisin perittävällä määrällä.

Jos tuen saajalta peritään takaisin 1 momentin nojalla perusteettomasti tai liikaa myönnetty määrä, voidaan takaisin perittävälle määrälle määrätä suoritettavaksi korkoa. Korko las-

ketaan 9 prosentin vuotuisen koron mukaan siitä päivästä, jona päätös perusteettomasti tai liikaa myönnetyn määrän takaisinperimisestä on tehty, taikka jos kysymys on 4 momentissa tarkoitetusta tilanteesta, tuen maksamispäivästä.

Jos hakija tukea hakiessaan on tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta antanut puutteellisen, erehdyttävän tai väärän tiedon tai asiakirjan taikka salannut tiedon tai asiakirjan, voidaan takaisin perittävää määrää korottaa enintään 20 prosentilla taikka, mikäli kysymys on erittäin törkeästä menettelystä, enintään 100 prosentilla.

8 §

Valvonta

Edellä 2 §:ssä tarkoitetuilla viranomaisilla tai niiden edustajilla on oikeus tarkastaa hakijan kirjanpito, tuotantolaitokset, kotieläinrakenukset, jalostuslaitokset, varastot, viljelmät sekä muut tuen myöntämisen ja maksamisen edellytyksenä olevat olosuhteet.

Tuen hakijan ja saajan on vaadittaessa annettava 1 momentissa tarkoitetuille viranomaisille ne tiedot, jotka ovat tarpeen tuen saannin ja maksamisen edellytyksenä olevien seikkojen valvonnassa.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun viranomaisen kehotuksesta jokaisen on annettava tässä laissa säädettyä valvontaa varten sellaisia tietoja, jotka ilmenevät hänen hallussaan olevista asiakirjoista. Tietojenantovelvollisuus ei kuitenkaan koske sellaista asiaa, josta hänellä lain mukaan on oikeus kieltäytyä todistamasta muutoin kuin sillä perusteella, että liike- tai ammattisalaisuus tulisi ilmaistuksi.

Kasvintuotannon tarkastuskeskusta, eläinlääkintä- ja elintarvikelaitosta ja muita maa- ja metsätalousministeriön alaisia laitoksia sekä kalastuslulain (621/75) 6 §:ssä tarkoitettuja kalastusjärjestöjä voidaan käyttää apuna tämän lain mukaisessa valvonnassa sen mukaan kuin asetuksella tarvittaessa tarkemmin säädetään.

9 §

Salassapitovelvollisuus

Joka tässä laissa säädettyä tehtävää suorittaessaan on saanut tietoja yksityisen henkilön tai yhteisön taloudellisesta asemasta taikka

liike- tai ammattisalaisuudesta, ei saa niitä ilmaista, ellei se, jonka hyväksi vaitiolovelvollisuus on säädetty, tähän suostu.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei estä tietojen antamista:

- 1) syyttäjä- ja poliisiviranomaisille rikoksen selvittämistä varten;
- 2) muutoksenhakua tutkivalle viranomaiselle tämän lain mukaisessa asiassa; eikä
- 3) muussa laissa sellaisten tietojen saantiin oikeutetulle viranomaiselle.

10 §

Muutoksenhaku

Kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisen ja maaseutuelinkeinopiirin tässä laissa tarkoitettussa asiassa tekemään päätöksen saa hakea muutosta valittamalla kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisen päätöksestä maaseutuelinkeinopiiriin ja maaseutuelinkeinopiirin päätöksestä maa- ja metsätalousministeriön yhteydessä toimivaan maaseutuelinkeinon valituslautakuntaan 30 päivän kuluessa siitä päivästä, jona valittaja on saanut tiedon päätöksestä.

Valituskirjelmä voidaan toimittaa myös sille viranomaiselle, jonka päätökseen muutosta haetaan, ja sen on lähetettävä valituskirjelmä sekä asiassa kertyneet asiakirjat ja lausuntonsa valituksesta muutoksenhakuviranomaiselle.

Edellä 1 momentissa tarkoitettun valituslautakunnan, Ahvenanmaan lääninhallituksen tai Ahvenanmaalla myös kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisen päätöksen johdosta annettavaan lääninoikeuden tämän lain 7 §:n 1 momentissa mainitussa asiassa antamaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla. Muihin mainittujen viranomaisten tässä laissa tarkoitettussa asiassa antamiin päätöksiin saa hakea muutosta vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valituslupan. Lupa voidaan myöntää ainoastaan, jos lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtäläisyyden vuoksi on tärkeää saatua asia korkeimman hallinto-oikeuden tutkitavaksi. Valitusluvasta on voimassa, mitä siitä säädetään muutoksenhausta hallintoasioissa annetussa laissa (154/50).

Muutoksenhausta 2 §:n 3 momentissa tarkoi-

tetun viranomaisen päätökseen on muutoin voimassa, mitä siitä erikseen säädetään.

11 §

Kunnalle suoritettava korvaus

Tässä laissa tarkoitettujen tehtävien hoitamisesta kunnalle aiheutuvista menoista suoritetaan kunnalle korvausta sen mukaan kuin kuntien valtionosuuslaissa (688/982) säädetään. Edellä 2 §:n 3 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa suoritetaan kunnalle korvausta kuitenkin valtioneuvoston määräämien perusteiden mukaisesti.

Edellä 1 §:n nojalla myönnettyistä varoista voidaan kunnalle myöntää tässä laissa tarkoitettujen päätösten lähettämisestä aiheutuviin kustannuksiin korvausta siten kuin maa- ja metsätalousministeriön päätöksellä erikseen määrätään.

12 §

Leimaverovapaus

Tässä laissa tarkoitettua tukea koskevista viranomaisten toimituskirjoista ei peritä leimaveroa eikä muita maksuja.

13 §

Tarkemmat määräykset

Tarkemmat määräykset valtion tuen jakoperusteista, myöntämisestä ja menettelytavoista, jollei muussa laissa tai sen nojalla asetuksella erikseen toisin säädetä, antaa valtioneuvosto. Yksityiskohtaisista valtion tuen jakoperusteista voi antaa määräyksiä myös maa- ja metsätalousministeriö. Maksatusten osalta määräyksiä voi kuitenkin antaa maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus.

14 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 1993.

Tällä lailla kumotaan maataloustuen jako- ja valvontatehtävien hoitamisesta 27 päivänä tammikuuta 1971 annettu laki (88/71) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

15 §

Siirtymäsäännös

Maataloustuen jako- ja valvontatehtävien

hoitamisesta annetun lain 2 §:n 1 momentissa säädettyä maksutositelomakkeella tapahtuvaa päätöksen tiedoksiantomenettelyä voidaan kuitenkin soveltaa tiedoksiantoihin vuoden 1994 loppuun saakka.

Milloin muussa laissa tai asetuksessa viitataan maataloustuen jako- ja valvontatehtävien hoitamisesta annettuun lakiin, katsotaan viittauksen tarkoittavan tämän lain voimaantulon jälkeen tätä lakia.

Kumotun lain säännöksiä sovelletaan kuitenkin edelleen, 4 momentissa mainituin poik-

keuksin, niihin asioihin, jotka ovat vireillä tämän lain tullessa voimaan.

Maa- ja metsätalousministeriön, maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskuksen, maaseutuelinkeinojen valituslautakunnan, maaseutuelinkeinopiirien ja kuntien maaseutuelinkeinoviranomaisten tulee suorittaa ne tehtävät, jotka ennen tämän lain voimaantuloa muussa laissa tai asetuksessa säädetään tai määrätään maatilahallituksen, maaseutupiirien tai kalastuspiirien tehtäviksi.

Helsingissä 6 päivänä marraskuuta 1992

Tasavallan Presidentti
MAUNO KOIVISTO

Maa- ja metsätalousministeri *Martti Pura*

